

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 23.

Fylke: Telemark

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Høddal.

Emne: Bordskikk til h. dags.

Bygdelag: —

Oppskr. av:

Johs. H. Tveitan

Gard:

Egestrud

(adresse):

Timmergrend

G.nr. 47

Br.nr. I

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Spannås med Høddal, bonde, 80 år, Høddal

SVAR

1 I dei tidet dei hadde berre eit og to
 kom i huset laga dei maten på "åren"
 — reiser — og aat i same rommet. Høvd.
 sagt. Denne byggemåten med stor sløgg
 og kaavaa vara vil til 1850-60 aata
 Telemarkssjøen var / høgd, mindre
 men med same rom. seinare 1870-80
 aara vart mer bymessige träs rett opp.
 Da fekk dei og kjøken og maten vart
 dei frå baden inn i dagleg stue, der dei
 aat. Ist dei har eit notkonlunde stort
 kjøken vrt det maa og brukta til eta i.
 Dei at paa skivo eller eit mindre bord
 til kvaddags. fram bordet vart brukta ved
 høgd, jul, Påske og Purre. Ellert ved
 Egestrud og Gravferd.

2 Naa sit alle ved same bord, men for
 ein 50 aar sidan vart det not skildnad.
 Da var jamrast temarne nedast ved
 bordet, og "dei gjøve" øst med
 trisbordet i høgd. for enden av
 bordet avkjedsa av Påskaap og
 Matstua. Naa tradd ein faste
 plass ved skivo og andre bord. —

Rooka dit at pannelen og buerne
 var saa mangt at de skete paa
 ved at de saa fyldte de de Campdoret.
 3. Alle sat paa samme Tid -
 4. Billeder. Sats paa fote at mæde
 for reg. gylde, men samt gylde har de
 samme mat og arbedet.
 5. Almendelig, men til furaast da
 indborte. De gættede at det var
 mindre til fæstningen her.
 6. I bogholdningen. Måbøndsgodset og
 gylde alle da samme.
 7. Måbønden i hængsel. Nu om de har
 fast plads og ved alle i bærerne
 a laar - alle fra alle som fæstet er.
 8. Den skikken fæstet me skete her og
 me har skete fæstet der udtale.
 9. Ja, den fæstet hængsel. I anden paa
 Campdoret er en hængsel, de hængse
 hængsel og de vandre mæde hængsel.
 Børnen holder hængsel.
 10. Almendelig fæstet bæreren. Det
 er skete fæstet, det er en skete.
 11. Børnen er fæstet, skænkning og.
 12. Børnen alle i vaska. Børnen var
 en skete saa mæde med vaskingen.
 Det kom om paa fæstet der
 hængsel. Almendelig 1900 var det mest
 gættede og vandre her for en sat.
 Børnen er hængsel og hængsel har
 admetent her so langt me kan mæde
 13. Ja, det var samme for, gættede og
 - Børnen fæstet paa salt fæstet med
 erket og hængsel. Børnen og fæstet
 men det so det hængsel. Almendelig

1900 var det stort sett elub med eta av
 Rams Fat, - Hefat. Paa Heibo' var der 4 ka-
 nar i elatten. Naar dei kom heim til Sjugur
 ved 9 tiden stod eit stort graulefat paa
 bordet og eit med sies mjølk. Ein av
 elattekararve tok spikkkniven sin
 og skar - kiska ein kross lutsyovv grauten
 Dermed vart han likt deila og saa tok
 dei til eta. Tungen maatte gaa yver lin-
 ja, og maat det vart tral i grauten, Paa
 hinga dei til kvatande. Mjølke kopperar
 for kvat erkelet kom fyrst i bruk i 1890
 aara. Dei heite spelkommar-bollar.
 draga av almindelig steinstøj og rosemåla.
 Graullete suppa i mjølk var ikkje
 almen, men vart ordt gjort. Mjølk var
 ikkje slegjen yst grauten. Det kunde
 vera maat grauten var kald og mjølka
 varm. Kaffe kopperne er heileg eldre enn
 mjølke kopperne.

13. Gryta paa bordet var ikkje brukta her.
 Ein Frylling som var her da, at det sette
 dei av og til gryta paa bordet og sa, "Eg
 anser deg for ein mann som er ved
 eta av gryta." - Det kjem an paa kvem
 det er som kjem til gards. Tjennringar
 og sletbringar vart jamt bedre paa
 Ruppstaga, der dei fekk mat og dekke-
 heitet av same slags Porr dei brukta
 sjolve. Ukjende Lammende vart ikkje
 bedre til bords her i bygda.

14. Nei la slet mat millom flabbrod
 vart ikkje brukta her. Namnet her er
 bolaa - ein bolaa-pleide bolaa.
 Sies vart eten til Polket og flabbrod

13 ja, det har vore gødt i mange aar, og en
 gødt det fram reis. Kambissuiter har det ar
 og krait ar og la upps att i dikkertfoder.
 Det vart skilt med i 1890 aara. De bittu-
 fra og auktrestang og kappuar passande
 bitar. Kuite sukkertumpe var og kait rype.
 De kaitte der i lagre st. fane og mikkellawer.
 16. Kaitte ar kraa brette der itige maa.
 Stit umkring aarhundradstidie.
 Det der lid skiedt kotte og skaae aaraas
 guer ar kaitte-um sin var vel vordt.
 17. Goggen ar fethessars mytt i bygga. De
 lag fra 1890. De hadde to lange kindar,
 men de var ferske frae farna og. —
 18. Karam bitta ferskuren. Fru fette og
 deure kom korbrennen - fongar kallat de.
 Emrike hadde frus-berrens, og gatte
 utpavara i kot stot. An hadde sylvhaadkat
 Vast og bitta frae kaitte. Skitt - ar tytt
 ut det mest langt alle. Me har drake med
 aartae frae 100 aara. Bakkmar ar, hake
 K. Skand - 1822-1910 - hadde u tyttue frae
 1731 kom frae at grait med alle de lid.
 19. ja. Skittar. Bait skitt ar og alt i
 ein sperte i vegeu gitt brett - stua.
 Nær fering 1800 hte der de ar dattet
 skrene. Vundstoleg tuit lid gava.
 Bait, deure auktrestang der stua.
 20. Skittar lattet kom fuit ytt i bitt
 1880-90 aara. Fattelen de furae kaitte
 Husegat skitt frae med umfening 1900.
 Skittar har som sin drett vart
 bitta bittar. Noe vart dea ut
 frae ett itige kaitte. De og der frae
 storgode frae fuit med gaitte fallet ar, fuit

- 6. krúka í Tjöllut þann fyrsta - starr. -
- 20. Mú. Þorðútk varð þessi krúka til höglíðs. Kvellabro. Þa laag útker þaa borðet í fleite dagot í eit. Þindútk, þeimursta. -
- 21. Vatnútk þann Þeimare, 1910. Gvils þeina bord var fyr a almennt, þelgeðags og kvardags.
- 22. Umkring 1910 vatn bord og skivút mála, þa fór og. Þor þannuende la þei útk þre og.
- 23. Motalen varð deila þavist ommebröd og lefse, loppur, smurr flest ost og kjöt. Þúsuvota deila út, - þjópa motalen. Þjópa er vel itkji þilf í þannvat með deile flest til þjópa, þaa ingenting var þittilla að motalen. Ommebröd „Kattú“ deila þei í þo. Þa ein þre itkji að þilf upp sí deil, þa þrav í stúidat. Eg er arþegar - þaa Kattú halvin þer eg! -
- 24. Flattbröd la þei í þei þve þaa borðet, og ar þet að þei þet þei vilbe. Þet varð itkji deila út.
- 25. Þúsuvota deila út eðle þeðle þakjann þre. Þpa varð þelt itkji deila.
- 26. Umrag 10 að. Eðle þann þet þavet. Þor deila - laga - motalen þet þig þe þann þanna þann að með skei.
- 27. Aalmunt var þet itkji, man na ar eit þann vat þanne þie var þet agtar = Þjerringa þann þagg Þjannegrænt og þeitha í þet þeðle þannet. Þanne. Þaðen var þat þre þor inn þag 100 að þid ann ar þvyrunt skeel var vel unykji skúed í þet. Eg var ein ar þei þann þeþa þe þe Þjannegrænt þinggúr þa eg var málre þagas þann el - að þi þann þe þe Margit Skirubólhol.

7202

28. Høghedsruddet vart lise og reingjerde. Dei
 Rabonot og Uta vungigyo som dei gamle
 Raava det. John Strauss 1817-1900 las alle
 dis fridrekkharia Raake dag. Ingen
 detk mat fr du vart lise. —
 Hivadaalen las, men var det born den var
 glir ka lie lise var det lise for dei
 lise liska for bergen. —
 Strik, vore mar og. — Smabror vrt
 gant lise upi lie lise for malle.
 Ingen ferskige mat born og framande.
 In Raak og lie vrt borte var oaa
 Rabonot og fr det maa og. —
 In det var utrige brika der. —
 In god lise liska at alle malle lie
 dei var lise med malle. —
 Skout av Anokk. — Traf har det var
 vrt borte ein nekner lise det for ge
 aller in Rabonot, men det maa
 vore for vring lise malle. —
 Ein lise kander for, dinnan d
 utige Myra vrede ganya lie alere
 men det liska 2 utige. Klostroer
 lise vrt lie. Ina hadde malle fagar
 og liska at ferskige ferskige og
 Ina det oaa ferskige malle malle
 ka lise ferskige og at. —
 Ingen lise lise vungigyo i lise.
 Inka malle oaa dinnan lise
 In lise in. Inka det alle lise lise
 Blauke liska lise det 2. Ina det
 In det vrt ferskige malle. —
 In lise malle malle lie malle
 oaa malle malle det lie lise. Inka
 Inka for 100 var lise. Inka lise. Inka
 In det alle utige for lise. In det lise

33. Ja helst da unge goek et flinke til
Lakke kuisnora for mateu. For var det
nok mindre ein trakte til det.

34. Han helsa, og gav seg at han kom i uti.
Kjendte vart bedue til bords, men ellers
Kam det au paa viden det var som kam.

35. Kom og au paa viden det var. —

36. Av og til eller som det faller seg.

37. Na som for i saa maate. ja 34. —

38 Ein kopp koffi var og et nok det ein
mett sett foran til fram ande. —

Kulen stod alle paa heile dagen.

Na har mange elekt. kam fyr og kakas
paa nokre minut.

39. Ein framand vart helst beduen inn
i stosa og kuisforu eller kuisneson
satt til bords med ham eller hennar.

40 fra seg maate paa det nok bruka
men det nok og yordside, men
ein saag helst at den fram ande
tok vel til seg av det som vart gjode.

Holles ein satt var fast, ellig. Inger
fast regel i saa maate her. —

41 Deilte ein ikke ved matbordet
sannan med den fram ande
saa sett ein seg og godprat. at
til han de festing med maten.
Er mannen vel ienlykt saa bords
helst paa upostoga. Vosta beder
dit var rekna for stor heder.

Var det kalk - inn vebesen -

Saa vart det fyrst lagt i annen
paa Uppstoga, og naar det var bliet
varek saa maatte den fram ande
iupa paa stago, som me segjer. —